

Filosofie a její témata

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2012](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2012](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 20. 5. 2012
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 20. 5. 2012

Filosofie a její témata

Filosofie se principiálně vzato může zabývat čímkoli, skutečným i vymyšleným; na druhé straně se ovšem nemůže zabývat vším najednou, nýbrž vždycky se musí soustředit jen k něčemu resp. na něco. Nicméně aby nepřestala být opravdovou filosofií, musím stále vztahovat i to, na co se právě soustřeďuje, ke všemu ostatnímu. Tento vztah je ovšem nutně poněkud zvláštní, tj. nemůže být uskutečněn, proveden jinak než částečně, na základě jakési „selekce“. Proč tomu tak je? Pro nás dnes především proto, že stále ještě vězíme v jakémsi „babylonském zajetí“ zpředměťujícího myšlení. To nás tlačí k tomu, abychom vše, k čemu se filosoficky vztáhneme, chápali (myšlenkově uchopovali) jako „předmět“, tj. jako něco, co je „před“ námi (ať už „reálně“ nebo pouze „intencionálně“, tj. jako myšlenková konstrukce, myšlenkový model). Omezenost každého takového myšlenkového „pojetí“ či „uchopení“ spočívá proto především v tom, že žádný takový „reálný“ předmět nikde a nikdy „neexistuje“, tj. nevyskytuje se ve skutečném světě kolem nás, a za druhé v tom, že žádný předmětný myšlenkový model se neobejde bez nějakého aktivně myslícího (a tedy zpředměťujícího) subjektu, který sám ex definitione nemůže být chápán (ještě přesněji : ani se sám nemůže chápat a ani žádný jiný subjekt nemůže chápat) jako nějaký – třeba zvláštní – druh „předmětu“, „objektu“. A protože takový subjekt (a takových skutečných „subjektů“ je mnoho a mají různé úrovně, jak uvidíme) nemůže být opomíjen ani redukován na „předmět“, musí se filosofie (přesně: každý opravdový, neupadlý, tj. neredukující filosof) vztahovat ke každému „reálnému“ i každému „intencionálnímu“ předmětu vždy tak, že si stále zřetelně uvědomuje, že to je pouze jedna z metod, jak se k čemukoli a ke světu vůbec vztáhnout, a zejména že to je metoda, která nechává cosi významného, ba podstatného, bytostně všemu skutečnému „vlastního“, předběžně a prozatímně, právě jen „metodicky“ a jen s částečnou oprávněností stranou.

(Písek, 120520-1.)